

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne pete vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se dovolje frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. Opravištevno, na katero naj se blagovoljno pošiljati naročila, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“.

Dunaj 23. aprila. Včeraj je nekov trgovinski agent strelil na cesarskega višjega štalmajstra kneza Thurn-Taxisa dvakrat z revolverjem. Knez je ostal nepoškodovan. Napadnik je bil prijet. Nagib, zakaj je streljal, je ta, ker mu knez nij hotel dati denarne podpore.

London 23. aprila. Britanski poslanik v Carigradu je dobil poročila, katera konstatirajo, da je verjetno, ka se bode mej Rusijo in Anglijo dogovorilo tako, da se ruska vojska izpred Carigrada v Adrijanopolj, a angleška flota v Besikabay nazaj pomakne.

London 22. aprila. „Times“ poročajo iz Kalkutte 21. t. m.: Vsa eneržija vlade se zbira v pripravih za vojno. Ukaz je izdan, da se vsi domačinski indijski polki na polno vojno stanje dopolne.

„Daily News“ poročajo iz Carigrada 20. t. m.: Layard je korake storil, da bi angleške podložnike pod amerikansko varstvo spravil.

Reuterjev bureau poroča iz Bombaya od 21. t. m., da pojde prva brigada ekspedicijskega oddelka 29. aprila na ladije.

O položnji.

Prazniki nam niso prinesli še gotove rešitve o velikanskem vprašanji: „bode li mir ali nova vojska?“ Včerajšnji telegram londonski govori o resnih angleških pripravah za vojsko. To je vojevita vest. Na drugej strani pa časniki od nedelje prinašajo novice, katere so bolj miroljubne. Kakor ptič Fenis vstal je

iz pepela zopet kongres in nemški „mešetar“ baje posreduje za mir. Sosebno naš denašnji najnovejši londonski telegram je mirokazen. Včeraj tako, danes tako, jutri Bog ve kakó. Celo položnje pak je vendar na vse zadnje nejasno, negotovo, nedovršeno, tako, da se cel obraz stvari lahko zopet izpremeni.

V zadnjem listu smo prinesli poročilo angleškega lista „Daily News“, da je Anglija odbila nemški posredovalni nasvet, ki na to meri, da bi kongres pregledal in popravil dogovore od 1856 in 1871. To je bila vznemirljiva vest. Ali, hvala Bogu, telegram se do danes ne potrjuje. Narobe, francoski polu vladni „Temps“ pripoveduje, da situacija še nij rešena in, da v Londonu nemškega posredovanja še niso odbili. Dunajska vladna „Montags-Revue“ tudi enako piše veliki pondeljek rekoč: „Mi smo v stanji, da moremo potrditi, da sta tako Anglija, kakor tudi Rusija sprejeli nemški posredovalni nasvet, naj se ogneta s tem kakovej nevarnosti, da ne bi boj začel se mej rusko vojsko in angleško floto, da se ruska vojska umakne izpod Carigrada, a angleška flota iz Marmora-morja v Besikabay. — Podobno poročilo ima „Agence Havas“ iz Berlina 20. t. m. Torej bi se utegnil kongres res še sniti.

To se ve, da je pa zopet vprašanje še potem veliko, da-li more ali bode mogel ta teškorojeni kongres končni mir narediti. Anglija zanikuje san-štefanski mir in vse ruske žrtve za vojno; na teh nazorih je mir nemogoč. Rusija hoče mir, ali le spodoben in dostojen ruskim zmagam in žrtvam. „Rusija ima za to svojo misel na nogah toliko vojakov, kolikor jih še nikdar nij mobilizovala“ pravi rusko „Novoje Vremje“, Anglija ima uže

100.000 mož, Avstrija do 300.000, in k temu je treba še prišteti turško ostalo ali neujeeto vojsko, rumunsko, srbsko, črnogorsko, grško vojsko — več kot poldrug milijon vojakov stoji zadaj za tem kongresom. Potem se nij mogoče še tako brž odkrižati vprašanja: „vojska ali mir!“

Grško in Anglija.

V prihodnej vojski računa Anglija na zvezo in pomoč Grške zoper Ruse in južne Slované. In menda se v tem računu Angleži ne bodo motili. Grki so z grdo nahvaležnostjo pozabili, da jim je Rusija največ pomagala do svobode. Zdaj žele s pomočjo Angležev razmnožiti se na škodo in stroške Slovanov. Ker je angleška vojska na ukaz in željo Angležev iz Tesalije zopet nazaj pomaknila se, menda tudi upa ali ima Grčija zagotovljeno to razmnožitev ali razširjenje mej.

V Atenah so izdelali zemljevid Vsegrške države. Ta bi se po tem zemljevidu raztezala daleč noter v Bolgarijo. Dve izhodišči teh novih mej sta morski zaliv Lagos v vzhodu, in La Punta di St. Amanos v zapadu. Meja gre potem od Lagosa do Bylo v sever do Crnigrad (strašno grško ime!), tu gre ob malem Karadoglu. S tem prirastkom bi dobila Grčija vilajet solunski s 702 kv. miljami, vilajet janinski s 651 kv. m., in monastirski s 948 kv. m., torej skupaj 2302 kv. milj in 2,768.611 prebivalcev, t. j. Grčija bi bila potem dvakrat tako velika nego je zdaj.

To se ve, da se mora prej vse to priporiti. Rusi bi morali prej tepeni biti, predno bodo Grki utegnili tako razširjati se proti slovanskim interesom. Pa zdaj še niso tepeni, hvala Bogu in menda ne bodo tako brž, kljubu

Listek.

Leon Brossy.

(Povest, poslovenil Fr. Kr.)

Prvo poglavje.

(Dalje.)

„Lehko bi ti na tvoja vprašanja odgovorila,“ odvrne Karla, „pa rajše molčim, ker sprevidim, da je bolje. Kar sem ti na tvoje vprašanje odgovorila, pri tem ostanem in zmirom bodem. Kar se pa tiče Leona Brossyja, katerega ti tako zaničuješ, in ga tako nizko proti sennor Karnarju postavljaš, ti pa povem, da je tak proti Karnarju, kakor angelj proti hudiču. Njemu se imam zahvaliti, kar sem in kar znam. Ker sem uže v zgodnej mladosti izgubila mater, kaj bi bilo iz mene, ko bi me bil samo ti s svojimi prijatelji odgojeval, na tem samotnem kraju?“ — „No, to je odkritosrčno“ reče Moratin s šatanskim pogledom ves jezen. — „Da, odkri-

tosrčno, sennor,“ odvrne hitro ona, „kajti prišel je čas, da se porazumeva. Povej mi, si li moj oče ali ne? Nehaj me nadlegovati s tem, da se poročim s Karnarjem; ne misli, da bodem še taka neumnica, ki se pusti zapeljati z žuganjem in denarjem ter nehaj slabo govoriti o Leonu Brossy.“

Čmeren pogled Moratinov, je bil zmeraj temnejši in zaupil je: „Je li to plačilo za vso mojo skerb in trud? Jaz bodem kmalo sramotno iz lastne hiše izgnan le zato, ker ti po neumnosti zametuješ onega, katerega sem ti jaz zmed tisočih zbral!“ — „Tako daleč še nij, in tudi ne bo“, odvrne Karla, „ako bi ti kot poštenjak delal. Ali naj tvoje očitanja tako razumim, da si me zato odredil, da me potem prodaš istemu, ki ti več obeta, na trgu kakor konje in vole prodajajo?“

Moratin pomaje z ramami tako, da se mu je videlo, da je bil osupnjen. Začel je groziti in zmirjati Karlo, a ona je molčala. Ko je prenehal, da bi se oddahnil, opazovala

ga je mrzlo in rekla: „Iz teh razmer se lahko razvidi, da se bova morala ločiti. Ti bodeš šel po svojej poti, jaz zopet po svojej.“ S prevzetnim zaničljivim pogledom odide Karla v hišo, Moratin nij vedel kaj bi začel, jeze je vse vrelo po njem.

„Tako bi bila tedaj vojska napovedana“, je mrmral pred se, „ta Leon Brossy je sam kriv te trmoglavosti. Proklet bodi! Ako bi tako zlo ne pazil, bi mi jo prej ko ne še odpeljal. Pa zaslediti jih vendar moram, ako imata skrivne shode. Bi se li ne moglo tega človeka s poti spraviti? Sedaj velja. Jutri moram denar imeti. Ako ne z lepa, pa z grda? Če bi jo prav v kak klet zaprl in jo o kruhu in vodi postil? Stoj! Tu prinese Tomi neko pismo.“

Pri tem klicu se je približal mlad zamorec s pismom, kojega je ravno iz Lorette prinesel. Ko ga Moratin v naglici prebere, postane nemiren, da še celo nekaj obup se mu bere na obrazu. Samo beseda „pogin“ prišla je iz

temu, da sovražniki Slovanov zopet z veseljem nabirajo, da ima Grčija 120.000 mož vojske. Pa posebno hrabra in vojevit ta vojska gotovo ni, sicer bi si bila šla Tesalijo, Epir in kar vse še zdaj hoče anektirati, priboriti z orožjem v roci ko je mala Srbija sama borila se ali vsaj ko je Turek še v Plevni vstavljal se. Tačas so Grki izkazali se prave zaječe duše in menda jim tudi Angleži ne bodo vdihnili duha onih prednikov, od katerih nimajo mnogo več, nego ime.

Avstrija in Angleška.

Tudi mej Nemci se nahajajo še nekateri možje, ki pravičneje sodijo o razmerah naše monarhije v zdanjej tako silno kritičnej dobi, nego masa nemškega novinstva. Tako je te dni v Zürichu izšla brošura: „Ali kongres ali ne, opomin Avstriji“, — v katerej brošuri avtor o Avstriji in Angleški tako-le govori:

„Avstriji je bila Angleška le takrat prijateljica, ako jo je le-ta mogla v dosego popolnem svojih britanskih interesov proti Francozkej, Nemškej in Ruskej porabiti, in ako avstrijska pasivna notranja politika angleškim interesom ni bila nasprotna, ampak v vsakem oziru poslušna. Kolikor bolj se je pa Avstrija zavedala svoje moči, tem bolj je angleško prijateljstvo ohladilo se in nazadnje se je postavila v naj živahnejšo opozicijo proti Avstriji. Britanski interesi so zahtevali čestokrat, ako ne popolnega propada Avstrije, vsaj to, da bi se avstrijska moč ne razvila preveč. Politika Angleške se je vedno nagloma izpreminjevala, kajti Angleži so prepraktični, da bi bili ravno zaradi doslednosti same, dosledni. Ne bojé se, če se jim nedoslednost očita, ako bi bila doslednost čisto teoretična, torej nepraktična. Ravno, ker v njihovej vnanjej politiki ne ravna po načelih, temveč le po interesih, zato se tudi lahko uklonijo in udajo raznim razmeram in faktom; to udajanje pa nikakor ni pasivno, ampak naredi, kakor se razmere predrugačijo, hitro druge kombinacije. Interesi angleški v sedanjej krizi so se skrčili v dardanelno vprašanje. Rusiji več koristi, ako ne reši tega vprašanja prisilno, in ker se je temu odpovedala, zato je Angleška izgubila priliko svoje politiki podpor iskati in s tem prizadevanja drugih vlastij podpirati. Ker mora Rusija s slučajem računati ako bi se boj mej njo in

Angleško vnel, zato je zopet misel o avstro-britskej zvezi v prvo vrsto postavljena. Položenje Avstrijske zboljšalo se je, odkar ta prepir traja ona je dobila vsaj priliko, svojo lastno situacijo določiti. Določi si pak to na trojni način: zveza z Anglijo, zveza z Rusijo, in koncem politika v prostej roki. Ugodni trenotek bode pokazal Avstriji, kaj naj voli.

Popolnem naravno je, če si Angleška in Rusija trudite, avstrijsko prijateljstvo si pridobiti; ta prizadevanja so tem bolj poštena, kolikor bolj so potrebna. Interesi jedne kakor druge velevlasti so, dejanske pomoči, ali vsaj dobrohotne nevtralitete Avstrijske si zagotoviti, ker ta meji na Rusko in Turško. Na katero stran se bode Avstrija postavila, tista bode vse dobila. Ako se avstrijska politika dejansko zveže z Angleško, morala bi Ruska se vsakej daljnjej akciji odreči; ako se pak Ruskej posreči, Avstrijo pridobiti sebi, potem izgubi Anglija vso zmožnost, vmešavati se, oponirati. Dvomljiv pak je dobiček Avstrije, naj bode potem na jedne ali druge strani. Ako neče Avstrija zopet kakšne nevarne napake storiti, pridržati mora nevtraliteto, — nevtraliteto v čistem pomenu pojma. Boj mej Anglijo in Rusijo Avstrije ni treba vznemirjati. Nasprotno: Avstrija bi našla priliko, — kar se je že popolnem nemogoče dozdevalo, — svoje interese na balkanskem poluotoku varovati, takovo organizacijo evropske Turčije izpeljati, katera bi varnost za dolgo časa garantirala. V slučaju, ako bi Rusija pričela boj z Anglijo, potem ne bode več na Avstrijo vplivala in pritiskala; ako se pak boju izogne, potem izgubi svojo moralčno moč, in vpliv njen se zopet z ozirom na Avstrijo zmanjša.

Nikakor ni torej v interesih Avstrije, postaviti se na angleško stran ter njej na ljubo stopiti iz sedanje nevtralitete.“

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 23. aprila.

Pri naučnem *ministerstvu* zbrani shod deželnih šolskih nadzornikov je pretečeni teden zboroval in razne pritožbe o napakah uka v srednjih šolah pretresaval. Ali pa bode iz tega kak praktičen sad, to moramo počakati. Veliko kuharjev juho presoli.

Ogerski ministri pridejo zopet 26. t. m. na *Dunaj* zaradi nagodbe, zlasti da najdejo

kak način rešenja vprašanja o 80 milijonem dolgu.

Vnanje države.

Iz *Belgrada* se dunajskemu listu brzojavlja: Srbska vojska se mobilizira. Opušteni milici s zopet k orožju zvejo. Petdeset kanonov je bilo iz Odesa, v Kladovo pripeljanih. Knez je sklenil za vsako ceno z Rusijo hoditi.

O *Grškej* denes govorimo v članku spredaj. Tukaj naj še pristavljamo novico „Wien. Tagblattovo“ iz Trsta, da je zveza Grške z Anglijo že sklenena, tako, da prva postavi 75.000 mož na bojišče, katere Anglija obskrbuje.

Iz Tiflisa se poroča, da je 20. t. m. *ruski* general Loris-Melikov v Peterburg odšel Kavkazki kor se bode razpustil, a artilerijski oficirji njegovi bodo v Peterburg poklicani.

Osman paša hiti *turško* armado reorganizovati in v sultanovih krogih se od časa, kar je Angleška proti Rusiji se postavila, govori, da se bode San Štefanska pogodba z mečem razkosala. Računa se denes turška vojska zopet lahko na 130.000 mož. Pri skadru napravilo se je veliko kolib za begune iz Rumelije, kakor pravijo, a v resnici za vojake, katere pri Konstantinoplu koncentrirajo. Najmanj 12000 mož je zdaj na črti od Maslaka do Bujukdera, ter čuvajo Bospor. Pred malo dnevi pelje se carjevič naslednik proti evropskej strani Bospora, da je turške tabore ogledal. Mehmed Ali paša ogledoval je se svojimi častniki najvažnejše pozicije pri Pyrgosu ob črnem morji, kjer se bo iz nova turška vojska postavila. Celo v Makrikičju, nasproti ruskem taboru pri San Štefanu, so napravili Turki tri redute, katere Ruse kaj v oči bodejo. Vse to pak ima le ta vspeh, da so Rusi še bolj čuvarni, nego prej.

Papež je ob priliki velikinočnega praznovanja sprejel kardinalski zbor in v odgovoru rekel: „Vstajenje Kristovo spominja na življensko moč papeštva; sovražniki njegovi, ki bi ga radi uničili, naj bi vsaj iz zgodovine nauk posneli, da se zastonj trudijo: Ne sme se misliti, da je boj nehal, temuč proti papeštvu traja še na celem svetu. A mi smo pripravljeni varovati ga in njegove pravice čuvati. Koncem papež upanje izgovarja, da bodo izgubljeni sinovi, nazadnje izpoznavši božji značaj cerkve, nehali proganjati jo in da se bodo udali.“

Papež se je baje na svet zdravnikov odločil, da pojde po letu iz vatikana ven, a kam, ni še določeno.

Dopisi.

Iz *Reke* 15. aprila [Izvirom dopis.]

Dasi je že teden dnij minul, odkar je bila

njegovih ust, ko je zrl na neko iz vasi prihajajočo osebo.

„Da tu pride Karnar!“ zasklikne, „prišel je v najvažnejšem trenutku.“

Karla pogleda ta trenotek skozi okno njene sobe in vidi po odstavku (Terrasse) koračiti moža, o katerem je izdihnil nje oče v verandi: „Ta shod ne pomeni nič kaj dobrega,“ reče ona za-se, „hočem koj k Leonu. Ah, ko bi le zvedeti mogla, kdo so bili moji pravi stariši in kako sem prišla v ta strašen stan?“ Obleče se kakor na sprehod in zapusti pristavo skozi zadnje vrata, in korači po stezi poleg obrežja, ki je držala do hiše nje ljubega. Moratin je pozdravil vstopivšega.

Sennor Karnar, mož, ki je bil Klari za moža odločen, je stanoval že čez tri leta v kamnitnej hiši na strmem rebbru na severozahodnem kraju od Lorette. Nihče ni vedel, od kod da je prišel. Imel je nekaj čez trideset let. Bil je velik in suh človek, kakor temen kapucinar, imel je medle oči in mrtvašk obraz, kakoršne imajo mrličji in nihče

ga ni mogel brez groze pogledati. Kar bi se tudi bilo zgodilo, pri njem je njegov pogled mrtev ostal, kakor kamen, dokaz, kako daleč je že v svojej potuhnjenosti dospel. Od kod je prišel, kdo je, in s kom se po dnevi in po noči v samoti peča, to so bile vprašanja, katere je vsakateri izustil, a nihče ne odgovoril. Človek, ki je bil tako obsojen, čegar postava je imela toliko skritega, moral je biti vsem v zobeh. Biserni nabiralci (Perlfischer) so se ga ogibali, kakor kače klopotače in tigra. Nič posebnega, da so vsi o njem menili, da je sè skrivnimi močmi v zvezi in trdili so celo da ima sleherni dan shode z hudimi duhovi, ki svet s hudodelstvom polnijo. Iz njegovega značaja, življenja in natolcevanja, so vsi skleпали, da je to duhovnik, ki je grozovita hudodelstva učinil in se iz sosednje dežele na ta otok preselil. Kratko, vse njegovo početje je dajalo dosti tvarine do najhujših natolcevanj in govorjenj.

Nekaj mesecev predno se naša povest godi, se je sennor Moratin seznanil z njim.

Zvedel je namreč, da je ta čudni človek Karlo videl in se v njo zaljubil, tudi je zvedel, da je ta človek v posestvu neizmernih zakladov, polne žaklje zlata in zaboje juvelov, in da je pripravljen Moratinu toliko dati, kolikor bode poželil, ako mu pregovori Karlo, da ga bode slušala. Navdan s sladkimi nadami za prihodnost je Moratin vse načine poskušal, da bi se Karla udala Karnarju. Ona je sicer dovolila da vidi vsaj snubača, da mu je povedala, da noče kratko malo nič z njim opraviti imeti. A to ni nič pomagalo, kajti vse eno jo je Moratin zmirom prosil, da naj se zaroči z bogatim, a njej zagrizenim snubačem.

„Kako je kaj, sennor Karnar?“ vpraša Moratin, mrzlo roko prijateljevo potresajoč, „ravno o pravem času ste prišli, da meni iz največjih nadlog pomagate.“

„Res? No, kaj pa je, jako se mi preplašeni zdite.“

„K tem imam uzrok,“ reče Moratin, kateremu se je na obrazu bral nek strah. — „No, kaj se je zgodilo?“ vpraša tujec. —

— v našej čitalnici sijajna beseda, katere čisti dohodek je bil namenjen prenosu ostankov prvega hrvatskega pesnika P. Preradovića iz tujega Dunaja v domačo materinsko mu zemljo, dasi je bila ta veselica jedna najdivnejših, kar jih je kedaj Reka videla, nij vendar nobeden prijatelj Vašega lista vzela si truda, da konči z jedno besedico omenja veselega pojava, da tudi tu, na prividno magjarskih tleh, krepko poganja in cvete drevo vseslovanske vzajemnosti. Z večera dne 9. aprila zbralo se je bilo v dvorani reške slovanske čitalnice lepo število najodličnejše gospode, slovanske in neslovanske, in celo aristokratski krogi so bili zastopani. Program, obsežajoč deklamacijo, govor, petje, igro na klavir itd., vršil se je perfektno, in občinstvo je polno svetega ognja ter vneto po krasoti posameznih točkov svojo veliko zadovoljnost očitovale z gromovitim priznanjem in rokoploskom. Znana veseloigra „Telegram“, katera si je uže pridobila na marsikaterem slovenskem odru dober glas, zadovoljila je tudi v hrvatskem prevodu vse navzočne popolnem. Do dobrega uspeha so jej najbolj pripomogli prav izborni predstavljalci, kateri so, dasi diletantje, umeli in izvršili svoje naloge vrlo točno.

Po dokončanem programu prišel je na vrsto ples, brez katerega itak nobedna veselica, konči kakor meni krasni spol, okončana biti ne sme.

Posle 3 ure v jutro še le so ostavili veseli najači kraj radosti ter so se razšli vsak na svoj dom, počivat. In mnogoterim se je valjda pritaknilo, da so v sladkem snu do poludneva naslajali se v divnem plesu, katerega spomin gotovo ne bode tako naglo izčeznil iz duše in srca reških Slovanov.

S popoldanskim sobotnim vlakom pripeljali sta se iz Dunaja na Reko dve nadvojvodinji, mati in hči, pohoditi sina in brata nadvojvodo Štefana, nečaka Albrehtovega, ki tukaj študira na pomorske akademiji.

Denes pa je videti pred Whiteheadovo torpedno tovarno velikanska angleška parna ladija, ki je najbrž prišla po novo pogubno orožje, s katerim hote angleški kramarji stavljati svojim ugovorom o interesih večji naglas. Naj le rožljajo — skoraj se nihče za nje menil ne bode! —

Domače stvari.

— (Čitalnica v Spodnji Šiški) pri Vodniku se je v ponedeljek 22. t. m. ustanovila. Izvoljeni so bili za predsednika g. Zakotnik, za denarničarja g. Burger, in šest odbornikov. Udov ima nova čitalnica uže priлично dosti, a upati je, da pristopijo še novi tudi iz Ljubljane. Letni donesek je le 1 gld. 50 kr. Tudi pevski zbor ima uže, kateremu je samo še malo večje izurnosti treba. Čitalnica v Šiški bi mogla fin morala postati za Ljubljano in okolico to, kar je rojanska v tržaški okolici. Za to pa bode gotovo smela računati na podporo in sodelavstvo dramatičnega društva, ljubljanske čitalnice in drugih.

— (Kranjski deželni načelnik) g. Kallina-Urbanov je, kakor v včerajšnjem uradnem listu beremo, včeraj v Ljubljano prišel.

— (Kranjska stavbena družba) ima denes ob 5. po polu dne občni zbor v hotelu pri Maliči. „L. Z.“ poroča, da bodo akcijonarji dobili dividendo od 4 do 5 procentov.

— (Najdeno) je bilo po ponedeljske gledališne predstavi pozabljeno gledališčno gledalo. Lastnik naj se oglasi zanj v „Narodnej tiskarni.“

— (Profesorska služba) je razpisana na celovške gimnaziji za klasično filologijo do 15. maja. Prednosti imajo oni, kateri so za slovenščino ali nemščino izprašani.

— (Ukaz naučnega ministerstva) od 6. aprila veleva, da morajo tudi nenemški učitelji pri svojej drugej (sposobnostnej) preskušnji delati izpit iz nemščine kakor predmet. To do sedaj nij bilo določeno izrečeno še v nobenem ukazu, dasiravno so se temu izpitu navadno podvrgli slovenski učitelji.

— (Poduk o ženskih ročnih delih) za učiteljice, učiteljske pripravnice in gospodinje. Ta knjiga c. 80 kr. katero je lani spisala gospa Ana Štumpf nadučiteljica v Trstu, je od učnega ministerstva za rabo v dotičnih učilnicah potrjena. Venčar enkrat ena slovenska knjiga od vlade odobrena! Kam to zapišemo!

— V Celovci) bodo volitve v mestni občinski zbor za III. razred 29. aprila. V tem razredu ima izstopiti konservativec Rossbacher. Zatorej si bodo „liberalci“ vse prizadevali, da ga izrinejo pri novej volitvi.

— (V kopersko učiteljsko izpraševalno komisijo) pozvana sta tudi odatna glavna učitelja Al. Špičič in Jul. Kleinmayer.

— (Lov na divje peteline) imajo te dni neki ljubljanski lovci v gozdu pri Dobravi.

— (Iz Kroke) smo dobili več dopisov, ki so si protivni, zato ne natisnemo več niti jednega niti družega. Razvidno je iz teh le, da je pri komaj rojenej čitalnici uže živ razpor. Prav ima le tretji dopisnik iz Kamne gorice, ki pravi: „Lepo bi bilo, da bi eden z drugim malo potrpeči, a žalostno je res če še mej narodnimi nij sloge tu v naših gorah, kjer nemamo zabave. Priporočujemo pa še mlademu društvu, da ignorira vsa pikanja in vse dražnje, drugim pa, da pustijo osebnosti in da imajo stvar, le narodno stvar pred očmi.“

— (Požar.) V Tihoboji pri Novem mestu je 15. t. m. pogorel kmet Janez Meserko, ki ima 300 gld. škode in nij bil zavarovan.

— (Visoka starost.) V Gogavi pri Trbižu je umrla pred nekaj dnevi kmetica 102 let stara.

— (Tobaka se na Kranjskem) pokadi vedno več. Tako se ga lani za 6600 gld. več pokadilo, nego prelanskem. Več se ga je še pokadilo na Tirolskem, na gornjem Avstrijskem, v Dalmaciji, v Bukovini in na Českem. Menj pa mimo prejšnjih let na dolenjem Avstrijskem, na Moravskem, v Primorju, v Galiciji, na Štajerskem, v Šleziji, na Koroškem in na Solnograškem. V devetih mesecih lanskega leta se jo prodalo tobaka v Cislajtaniji za 43 milijonov gld.

Razne vesti.

* (Domoroden dar.) V Zagrebu je umrl nadepoln mladenič, slušatelj tamošnjega vseučilišča Dušan Kotur. Njegova mati daruje zdaj po smrti sinovi 8400 gld. za domorodne zavode, kakor za „hrvatsko matico“ 2500, za sv. hieronimsko društvo 2500, za jugoslovansko akademijo 2000, za štipendijski fond 800 gld. itd. Plemenita rodovina!

* (Kmeti se upor.) V Dembici v Galiciji so se bili kmetje uprli komisiji, ki je urejevala neke gozdne pravde. Žandarji so v kmete streljali, dva ubili in več jih ranili.

* (Da bi ga rešila.) V Aradu na Ogerkem so obesili oni teden husarja, ker je bil svojega stražmeštra ustrelil. Neka mlada deklica, ki je nekdaj v pripovedi slišala, da se

„Bodete zvedeli. Ker sva si uže toliko zaupala, vam tudi tega ne bom zamolčal. Tedaj, da pridemo na glavno reč: Vi želite Karlo v zakon dobiti, in ste pripravljeni, mi koj po poroki odšteti deset tisoč tolarjev.“ — „Da, to bodem tudi.“ — „Dobro, in jaz bi vam rad služil. A hiteti morava, če ne je vse izgubljeno.“ — „Bodite odkritosrčni in povedite mi vse nevarnosti, ki nama preté.“ — „Pred vsem,“ nadaljuje Moratin, „moram vam obstati, da nijsem Karlin oče.“ — „Nikoli vas nijsem imel za njega,“ seže Karnar v besedo z isto mirnostjo, „pa nadaljujte.“ — „Isti kojemu ta naslov spada, je bil pred kakimi dvajsetimi leti kupec v Kindi v Mehiki in se je zovel Juan Marino; jaz sem bil v njegovej službi za opravilnika. Sennor Marino je šel po smrti svoje žene, ko je bila Karla dve leti stara, v Evropo, in je vzel svojega starejšega otroka, lepega dečka štirih let soboj. Kmalu potem sklenem, mej tem, ko je bil on na Francoskem ves njegov denar in blago, si prisvojiti. Da je to mogoče bilo, sem raznesel novico, da

sem dobil zapoved, mu otroka prinesiti in potem sem menil otroka zopet s poti spraviti, da bi namreč se umaknil vpitju skrivnim pismom, katere bi bili gotovo za mamu pošiljali. Da ob kratkem dokončam: Prišel sem pod imenom Moratin v ta kraj in sem soboj Karlo prinesel, kjer sem jo izredil kakor lastno hčer.“

Iz tega tedaj je razvidno, zakaj jo je hotel Moratin po vsakej ceni zaročiti s Karnarjem; na enej strani bi si bil s tem v denarnih zadevah opomogel, po drugi strani pa se jo je hotel iznebiti, ker je bila priča njegove krivde.

„Nadaljujte!“ reče Karnar. — „Oče, ki nij nič od mojega početja vedel, je prišel po našem begu nazaj. Zelo se je trudil, da bi me izvohal, a njegov trud je bil dolgo brez uspeha.“ Karnarjeve oči so se zablistele, vprašal je: „Ali menite, da vas je, sennor Marino, pravi oče deklice vendar enkrat našel?“ — „Zdi se mi tako, ravno kar sem od nekega prijatelja iz Mazatlana prejel pismo, v kate-

rem mi naznani, da sennor Marino in njegov sin — Karlin oče in brat — sta prišla na isti kraj, da bi zopet poizvedovala po meni, in lahko je mogoče, da vsak čas tu sem pride.“ — Karnar je pazljivo poslušal pripovedovanje svojega prijatelja, potem je pa povprašal: „Kakovšen človek pa je vaš prijatelj iz Mazatlana, in kako je prišel do vaše skrivnosti?“ — „Na zadnje vprašanje vam hočem najprvo odgovoriti. Dolgo uže sem se mu zdal sumljiv, pazil je na me in me zalezoval, ko sem karni zapadel; naenkrat pride k meni s terjatvo, in mi žuga, da me hoče sodnji izdati. Imenuje se Fernandez, Ruy Fernandez.“ — „Kaj, in vi ste pustili tega človeka do denes živeti?“ reče Karnar zaničljivo in jezno. — „Saj se uže kešam, dolgo let je uže moja pijavka, ki mi je izvlekla zadnji vinar.“ — Karnar nekako nezadovoljno pravi: „Mi nij treba dalje praviti. Ali so vaši zasledovalci po oddanju tega pisma imeli čas priti tu sem?“

(Dalje prib.)

onemu obsojencu smrtna kazen odpusti, katera boče katera dekle v zakon vzeti, gre torej k sodnikom in ujetničarjem obsojenega vojaka reševati. Ali povedali so jej, da je krivo slišala, da ga ne osvobodi, tudi če ga za moža vzame. Za odškodovanje je potem dekle smela samo celo dopoldne pri obsojenci sedeti.

* (Magjari) so pred nedavnim praznovali turške gazije in turške zmage, a zdaj vpijejo „eljen Anglia“. „Peterburgskija Vedomosti“ pravijo: Ker so se Košut, Klapka in Osman obrabili, izvolili so si Magjari Johna Bulla, da mu svoj živio vpijejo. — Kakor so se Magjari pred meseci s svojimi klici in razsvetljavami samo neizmerno blamirali, upamo, da se bodo tudi z „eljen Anglia“.

* (Zgorela tiskarna.) Velikanska tiskarna Nelsonova v Edinburgu je zgorela. Vse mašine in preše in množina baš tiskajočih se knjig, vse je zgorelo, škode za dva milijona. 700 delavcev je prišlo s tem ob kruh.

* (Ostrupljenje.) Gospodinjam to le v svarilo: Pred enim letom je zbolel nek železniški uradnik v Berlinu na nagloma, in sicer tako, da so se bali za njegovo življenje. Zdravnik je dejal, da je ostrupljen, ali dolgo niso mogli najti s čim in kakó. Nazadnje je zdravnik šel v kuhinjo preiskavat, in je na posled našel, da se je v malinu za kavo naredila spodaj kotlovinska zelenica (grünspan). To je zadostovalo, da je uradnik, ki je kavo od tega malina pil, celo leto bolan bil.

* (Ladijo ukradel.) Pred jednim letom je iz Genuve izplula trgovska ladija „Aquila“ bogato obložena. Lastnik nij potem nič slišal več o njej, in mislil so, da je utopila se z blagom in ljudmi, ki so bili na njej. A pred nekaj dnevi so našli prijatelji lastnikovi ladijo, drugače prebarvano in z venezuelsko flago v luki marseilski in kapitana zaprli.

* (Odvod.) 19. februarja t. l. bila sta poročena v moravski Ostravi rudniški delovec Josip Gribovski iz Viehičke in Antonija Urabin, prej judovske vere, zdaj kristjanka. Gribovski je delal pred nekoliko časom v Javorznem, kjer je bila Antonija doma, ter se je bil z njo seznanil. Njemu na ljubo dala se je one krstili, in sta potem oba dva otšla v morovsko Ostrovo, kjer je dobil Gribovski dela v rudnikih barona Rotšilda. Srečo njuno povečalo je še malo dete, a motilo ga je vedno prizadevanje družine Urbinove, naj bi le ta zopet se k judovski veri vrnila. Posebno jo je preganjal in silil njen brat iz Javorznega po ključarji Bistrju Vitkovcu. Pomagal je tudi obema nek tukašnji steklar a bilo je vse zastoj, Antonija se nij dala pregovoriti. Minoli četrtek pride njen brat k trgovci Stepanu, in ker je vedel da Gribovskega nij doma, pokliče sestro k sebi. Od istega časa je le ta zginila, in nihče ne ve kje je zdaj. Toliko se je pak izvedelo, da so jo njen brat in trije drugi možje, s silo spravili v vagon vlaka, ki je bil v Krakovo namenjen. Ko pride Gribovski zvečer domov, vidi, da nij žene niti otroka, in ker jih tudi pozneje nij nikjer našel naznanil je stvar policiji.

Tuji.

22. aprila:

Pri Slonu: Hartman iz Grada. — Vidic iz Dunaja. — Friedrich iz Siska. — Wanič iz Celja. — Wedrich iz Češkega.

Pri Malici: pl. Gosleth iz Hrastnika. — Hasbauer iz Dunaja. — Antičević iz Spljeta. — Molino iz Grada. — Jerček iz Dunaja. — Štedry iz Trsta. — Vitine iz Petrinje.

Dunajska borza 23. aprila.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	61 gld. 35	kr
Enotni drž. dolg v srebru	65	—
Zlata renta	72	45
1860 drž. posojilo	111	20
Akcije narodne banke	794	—
Kreditne akcije	212	—
London	121	90
Napol.	9	77
C. kr. cekini	5	75
Srebro	106	40
Državne marke	60	10

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

Poljna, njivna in gozdna semena,

zanesljivo kaljiva, osobito seme orjaške pese, franc. večne detelje in raznih trav

po najnižjih cenah prodaje

Peter Lassnik,

trgovec in ekonom v Ljubljani, v gledaliških ulicah št. 1.

(97—9)

Oglas.

Dana 1. svibnja o. g. držat će se u mjestu Vivodina na medji hrvatsko-kranjskoj godišnji marvinski sajam, na koga se raznovrstna roba i blago uz propisane marvinske putnice dopremiti može.

Poglavarstvo občine Vivodina,

dne 12. travnja 1878.

Slavoljub pl. Kaškar, načelnik.

(121—3)

Najfinejše

olje iz sala pomuheljevih (dorševih) jeter

izvrstno zdravi kašelj, sušico, rakitis, bramorje ter najboljše čisti kri.

Vsako steklenico z navodom po 60 kr. prodaje

Gabriel Piccoli,

lekarničar, na dunajski cesti v Ljubljani.

Vnanje naročbe izvršujó se takoj s poštним povzetjem. (72—15)

Kupčijska pisarna

A. Hartmann v Ljubljani,

se nahaja sedaj (125—2)

v gosp. Luka Tavčarjevej hiši

pri tleh,

meji kavarno „Evropa“ in pisarno ljubljanskega užitninskega zakupa.

Elegantna

spomladanska obleka 18 gold.

Praktična

spomladanska zgornja suknja 12 gold.

Trdne

spomladanske hlače 5 gold.

in v primerji najfinejše obleke za gospode in dečke; po najnižji ceni obleke za otroke od dveh let naprej.

Spalne suknje

za gospode in gospe

poročaja

M. Neumann,

krojaški mojster,

v Ljubljani, slonove ulice šte. 11, v Lukmanovej hiši.

Vnanje naročbe se proti povzetju urno izvrše in nepristojno brez ugovora nazaj vzame. (111—6)

Zdravnik za zobé

dr. Tanzer,

docent zobozdravništva na vseučilišču v Gradcu, je začel svojo

zobozdravno in zobo-tehnično praktiko

6. aprila t. l. v Ljubljani „Hotel Elephant“, vsak dan od 9. ure zjutraj do 5. ure popoldne.

Moje c. kr. priv. zobne preparate: Antiseptikon-ustno vodo, 1 steklenico 1 gld., zobni prah, velika škatlja 1 gld., mala 80 kr., zobna pasta, 1 škatljica 80 kr., 1 mali povezek 30 kr., prodajejo zmirom v Ljubljani znani založniki. (110—4)

Ostal bodem tukaj še celi teden po velikej noči. V „Narodnej tiskarni“ v Ljubljani je izšlo in se dobiva:

VIII. zvezek „Listki“:

Pomladanski valovi.

Roman, spisal I. Turgenjev, poslovenil dr. M. Samec. 8° 17 pol. Cena 60 kr.

sem doblim moč in zdravje brez leka

in brez stroškov po izvrstni

Revalescière du Barry

v Londonu.

30 let uže je nij bolezní, ki bi je ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicín in stroškov; zdravi vse bolezní v želodcu, na živcih, dalje prsni, in na jetrah; žlezni naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprobavljeno, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, žužanje v ušesih, slabost in blevanje pri nosečih, hudožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenčce in je boljše, nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 sprideval zdravih, brez vsake medicíne, mej njimi spridevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicíne na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofneje Castlestuart, Markize de Bréhan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spridevalov.

Na Dunaji, 13. aprila 1872.

Prešlo je uže sedem mesecev, odkar sem bil v brezupnem stanju. Trpel sem valed prsnih in čutničnih bolečinah, in sicer tako, da sem od dne do dne vidno gnil, in to zaprečilo je dolgo časa moje študije. Čul sem od Vaše čudapolne Revalescière pričel sem jo rabiti in zagotovim Vas, da se čutim po mesečnem užitku Vaše tečine in okusne Revalescière popo nem zdrav, tako, da brez najmanjšega tresenja morem zopet pisati. Zaradi tega priporočam vsem bolnim to primerno prav ceno in okusno hrano, kot najboljši pripomoček, ter ostanem Vaš ndani

Gabriel Teschner,

služatelj javnih višjih trgovskih šol.

Pismo visoko plemenite markize de Bréhan.

Neapel, 17. aprila 1862.

Gospod! Valed neke bolezní na jetrah bilo je moje stanje hušjanja in bolečin vsake vrste sedem let sem strašno. Nijsem mogla niti čitati niti pisati, tresle so se vse čutnice na celém životu, slabo probavljeno, vedno nespanje, ter sem trpela vedno na razdraženji čutnici, katero me je sem ter tja preganjalo in me ne jedni trenotek na miru pustilo, in pri tem bila sem melanholična najvišje stopinje. Mnogi zdravniki poskusili so vse, brez da bi moje bolečine zlažšali. V polnej obupnosti poskusila sem Vašo Revalescière in sedaj, ko jo uživam tri mesece, zahvaljujem se bogu. Revalescière zasluži največje hvalo, pridobila mi je zopet zdravje i me stavila v stanje, da morem mojo društveno pozicijo zopet uživati. Dovolite gospod, zagotovjenja moje prisrčne hvalečnosti in popoinega spoštovanja.

Markize de Bréhan.

St. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprobavljeno, nespanji in hušjanji.

St. 75.877. Flor. Köllera, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanji dušnika, omotici in tišanji v prsih.

Revalescière jo 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več za eni, ko pri zdravilih.

V plehaših puščah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold.

Revalescière-Biscuiten v puščah in Revalescière-Chocolatée v prahu 12 tas 1 gld. 50 kr., 24 tas 2 gld. 50 kr., 48 tas 4 gld. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gld.

Prodaje: Du Barry & Comp. na Nemaški, Walfischgasse št. 8, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in splošnih trgovcih; tudi razpošiljava dajška hla na vse kraje po poštini takoj po prejemu povzetij. V Ljubljani Ed. Mašar, J. Svo boda, lekar pri „slatom oru“, v Reki pri lekarju J. Prodanu, v Celovcu pri lekarju Birnbacherju, v Spigetu pri lekarju Aljinoviču, v Trstu pri lekarju Jakobu Serravallo, pri drogeristu P. Rocco in J. Hirschu, v Zadru pri Androviču. (18—3)

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.